

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Σχέσεων Κράτους-Πολίτη

ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Έκπτωση δαπάνης για περίθαλψη ηλικιωμένου σε οίκο ευγηρίας

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Καλλιόπη Σπανού
Ειδικός επιστήμονας: Βορριά Πετρούλα

Αύγουστος 2010

Πολίτης κατήγγειλε την άρνηση της Δ.Ο.Υ. να δεχθεί έκπτωση δαπάνης που κατέβαλε σε επιχείρηση περίθαλψης ηλικιωμένων για τη νοσηλεία της μητέρας της. Η πολίτης, που υπηρετεί σε πρεσβεία της Ελλάδας στο εξωτερικό, συνοικούσε αρχικά με τη μητέρα της στην Ελλάδα και μετέπειτα στο εξωτερικό, ώσπου η μητέρα νόσησε και μεταφέρθηκε σε οίκο ευγηρίας στην Ελλάδα. Η κόρη συμπεριέλαβε τη μητέρα, που είχε αναπηρία άνω του 67% και τη βάρυνε ως προστατευόμενο μέλος στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματός, από τις οποίες προέκυψε αρχικά επιστροφή φόρου. Ωστόσο, σε επανέλεγχο των δηλώσεων από τη Δ.Ο.Υ., δεν ελήφθη υπόψη το προστατευόμενο μέλος, ενώ διαγράφηκε η έκπτωση δαπάνης χωρίς δικαιολογητικά για πρόσωπα με αναπηρία από το εισόδημα, με αποτέλεσμα την αναζήτηση του επιστρεφόμενου φόρου. Η άρνηση της Δ.Ο.Υ. στηρίχθηκε στην εκτίμηση ότι δεν αποδεικνύεται η συνοίκηση και η επιβάρυνση της κόρης από τη μητέρα, επειδή η πολίτης δεν τη συμπεριέλαβε ως προστατευόμενο μέλος, στην πρότερη του έτους νοσηλείας, φορολογική της δήλωση.

Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος προβλέπει ότι βαρύνουν το φορολογούμενο τα ανιόντα μέλη, εφόσον συνοικούν με αυτόν και ο φόρος του μειώνεται κατά ποσοστό της δαπάνης σε οίκους περίθαλψης ηλικιωμένων ενώ από το εισόδημά του εκπίπτει δαπάνη χωρίς δικαιολογητικά για πρόσωπα με αναπηρία, που συνοικούν μαζί του και τον βαρύνουν.

Το Υπουργείο Οικονομικών υποστήριξε ότι, βάσει Διαταγής με την οποία ερμηνεύονται διατάξεις της Φορολογίας Εισοδήματος, προϋπόθεση για την έκπτωση της δαπάνης περίθαλψης είναι, σε περίπτωση που ο ηλικιωμένος διαμένει προσωρινά σε νοσοκομείο ή κλινική για παροχή νοσηλείας, να εξετάζεται αν συγκατοικούσε με το φορολογούμενο πριν εισαχθεί στο νοσοκομείο ή στην κλινική ή αν τυχόν διατηρούσε δική του ξεχωριστή κατοικία. Η πρότερη συνοίκηση αποδεικνύεται μέσω της φορολογικής δήλωσης του προηγούμενου της νοσηλείας έτους, στην οποία απαιτείται ο φορολογούμενος να συμπεριλαμβάνει το ανιόν μέλος, ως προστατευόμενο.

Ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε ότι: (α) η φορολογική δήλωση του προγενέστερου έτους δεν συνιστά μοναδικό τρόπο απόδειξης της συνοίκησης, και (β) σύμφωνα με άλλη Διαταγή του Υπουργείου Οικονομικών, που επίσης ερμηνεύει τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, έχει γίνει δεκτό ότι εξακολουθεί να υφίσταται η συνοίκηση του φορολογούμενου με τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, έστω και αν ο φορολογούμενος ή τα πρόσωπα αυτά απομακρυνθούν προσωρινά από την κοινή κατοικία για λόγους που οφείλονται σε νόμιμη αιτία ή πραγματική ανάγκη, όπως μετάθεση, ασθένεια, σπουδές. Ως εκ τούτου, ακόμη και στην περίπτωση που η διοίκηση δεν ήταν διατεθειμένη να λάβει υπόψη της τα πραγματικά περιστατικά, τότε η πολίτης θα μπορούσε να υποστηρίξει ότι εξακολουθεί να συνοικεί με τη μητέρα της στην Ελλάδα κι έχει απομακρυνθεί προσωρινά από την οικία τους εξαιτίας της μετάθεσής της και γι' αυτό δικαιούται τη φοροαπαλλαγή.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, υποστήριξε ότι η Δ.Ο.Υ. δεν δύναται να αγνοήσει τα πραγματικά περιστατικά, που τεκμηριώνονται βάσει δημοσίων εγγράφων (θεώρηση εισόδου στο διαβατήριο της μητέρας, ταυτότητα που εκδόθηκε από την τρίτη χώρα κ.λ.π.) και από τα οποία ήταν αυταπόδεικτη η διαμονή της μητέρας στο εξωτερικό.

Μετά την παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη, η Δ.Ο.Υ. επανεξέτασε τα πραγματικά περιστατικά και έκανε δεκτό το αίτημα της πολίτου, προβαίνοντας σε επιστροφή του φόρου.